

Lärarens instruktion

1600-talets studentens resekit

Välkommen till studentens vardag på 1600-talet i stormakten Sverige-Finland

Museet har två kistor som kan lånas ut. I kistorna finns sammanlagt 6 uppgifter. Reservera 2–3 lektioner för att göra uppgifterna. Du kan också låna endast en kista, om du vill göra färre uppgifter med eleverna. Projektet Studentkistan (Student Chest) genomfördes i samarbete med museipedagoger vid Uppsala och Tartu universitetsmuseer. Uppgifterna utvecklades tillsammans, men alla museer utarbetade dessutom egna uppgifter.

Förberedelser

Projektet tog också fram en gemensam webbplats. Webbplatsen innehåller mycket information om kungadömet Sverige-Finland, som hade sin största utbredning på 1600-talet. Det är en god idé att studera webbplatsen på förhand. På webbplatsen av Vetenskapsmuseum Lågan finns en utskrivbar pdf-fil med uppgifter till eleverna. Ta del av uppgifterna före lektionen. Kopiera tillräckligt många exemplar av uppgiftspappret till eleverna.

<https://studentchest.eu>

https://studentchest.eu/sv/front_et/

Uppgifterna fungerar bäst om du delar in eleverna i grupper på 5–6 elever var. Varje grupp jobbar vid ett separat bord. En av uppgifterna handlar om att skriva ett brev med flytande bläck, och därför är det bra att skydda borden. Skriv ut uppgiftspappren på förhand, dela ut dem till borden och anteckna vilken uppgift som ska göras vid varje bord. Grupperna kan cirkulera från bord till bord. Då får de syssla med alla uppgifter eller med de uppgifter som läraren valt ut.

Nyttiga tips:

1. Du kan spela tidstypisk musik som bakgrundsmusik till exempel med hjälp av denna länk: <https://www.youtube.com/watch?v=jeP2hokTw0w>
2. Den skriftliga uppgiften: om ni vill försluta breven med sigillvax, behöver ni ett levande ljus. En vuxen ska utföra smältningen av vaxet. Om ni använder vax, är det bäst att öva på förhand.
3. I väskorna finns endast några gåspennor som kan doppas i bläck, men ett stort antal moderna bläckpennor med bläckpatron. Bläcket från dem kommer ut i stiftet med fördröjning! Det finns också kulspetspennor i väskorna för den eventualitet att någon elev upplever det som besvärligt att skriva med bläckpenna.
4. I örtuppgiften är det bra att dela ut en påse eller flaska för identifiering till varje elev. Det är en god idé att placera en dator eller surfplatta på bordet med örtuppgiften. Då kan eleverna söka tips på webbadressen som anges på uppgiftspappret när de ska identifiera sin ört.

- De rätta svaren på örterna är: 1. fänkål, 2. pepparmynta, 3. rosmarin, 4. kanel, 5. nejlika, 6. kardemumma
5. För örtuppgiften behövs papper på vilket eleverna kan anteckna flaskans eller påsens nummer och sina svar. Om någon elev är överkänslig för lukter är det viktigt att vara försiktig med örtflaskorna, som kan ha en stark doft.
 6. Spelen: Det är bäst om minst 3 spelare deltar i kortspelet Kometen. I annat fall är det för lätt att gissa vem som vinner. Tärningsspelet och brädspelen Räv och gässen spelas av två personer. I kortspelet kan ni välja mellan pappkort som kopierats från 1600-talet och moderna plastöverdragna kort (som ursprungligen utgavs på 1930-talet). På dem användes porträtt på de svenska kungligheter på korten för dam och kung.
 - a. Kung: Erik XIV (hjärter), Johan III (klöver), Sigismund (spader) och Gustav II Adolf (ruter). Dam: Karin Månsdotter (hjärter), Kristina av Holstein-Gottorp (spader), Katarina Jagellonica (klöver), Maria av Pfaltz (ruter).
 - b. Bilden på Jokern kommer från målningen *Lutspelaren* (1625) av Frans Hals (ca 1580–1666), som verkade under det nederländska måleriets guldålder. Den ursprungliga målningen finns på Louvren i Paris.
 7. I kläduppgiften kan eleverna fotografera varandra. Ni kan skriva ut bilderna på papper och hänga upp dem på väggen i klassrummet. På det här sättet få ni ett fint bildcollage i äkta 1600-talsanda.
 8. Ni kan använda kläduppgiften för att skapa en tablå, dvs. en "levande stillbild". Dela in eleverna i grupper och ge dem i uppgift att hitta på en händelse i studentens liv på 1600-talet och presentera händelsen med hjälp av föremål och plagg som finns i kistan, eller till exempel med skolans instrument!